

ge del af straffesagerne. Det bør således i bødesager i den enkelte sag overlades til retten at tage stilling til, om domsmænd skal medvirke efter et skøn over, om sagen er af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse. Retten skal efter § 691 af egen drift påse, om domsmænd skal medvirke, og retsafgørelser, hvorved en begæring om sagens påkendelse under medvirken af domsmænd afslås, kan påkæres. Om vanskelighederne ved i øvrigt at opstille et generelt kriterium, der klart angiver området for bødesager, i hvilke domsmænd bør medvirke, henvises til betænkning nr. 994/1983 om lægdommerordningen i straffesager m.v. side 47 ff.

Retsplejerådet stiller på denne baggrund forslag om at ophæve den hidtidige sondring i § 688 og § 692 mellem statsadvokatsager og politisager. I stedet foreslås § 688, stk. 2, affattet således, at domsmænd skal medvirke i byretssager, hvor der bliver spørgsmål om højere straf end bøde, eller som i øvrigt skønnes at være af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse.

Bestemmelsen i den gældende § 692 foreslås ændret på tilsvarende måde således, at det af stk. 3, 1 pkt., fremgår, at domsmænd medvirker i sager, hvor der for landsretten bliver spørgsmål om højere straf end bøde, eller som i øvrigt skønnes at være af særlig indgribende betydning for tiltalte eller af særlig offentlig interesse.

På baggrund af dette forslag må den gældende bestemmelse i § 692, stk. 2, nr. 2, om, at domsmænd medvirker ved ankebehandlingen af sager, som i byretten er fremmet til dom i medfør af § 925, anses for overflødig. Ved det nedenfor i afsnit 5.2. omtalte forslag om at begrænse anvendelsen af reglerne i kapitel 80 og dermed reglen i § 925 til kun at gælde for sager, hvori der bliver spørgsmål om højere straf end bøde eller hæfte, må det antages, at langt de fleste § 925-sager vil resultere i frihedsstraf. Domsmænds medvirken ved behandling af ankesager vil i disse tilfælde følge af forslaget om, at domsmænd skal medvirke i sager, i hvilke der for landsretten bliver spørgsmål om højere straf end bøde. I det omfang § 925-sager afgøres med bødestraf i byretten, må det antages, at ankebehandling som oftest vil ske som følge af anklagemyndighedens anke til skærpeelse. I disse tilfælde vil der således for landsretten blive spørgsmål om højere straf end bøde med den virkning, at domsmænd også i dette tilfælde skal medvirke ved behandlingen.

For så vidt angår færdselssager gælder en særlig regel i færdselslovens § 119, stk. 3, om, at sager, hvori der opstår spørgsmål om ubetinget frakendelse af førerretten, skal behandles efter reglerne om statsadvokatsager. Dette gælder dog ikke fuldt ud med

hensyn til domsmænds medvirken, jf. reglerne i § 688, stk. 3, nr. 2, og § 692, stk. 4, nr. 2. Domsmænd medvirker således hverken i byret eller landsret i sager vedrørende overtrædelse af færdselslovens § 53, medmindre der er spørgsmål både om højere straf end bøde og om anvendelse af færdselslovens § 117, stk. 2, nr. 3, og – i ankesager – at anken omfatter bedømmelsen af beviserne for tiltaltes skyld.

Det foreslås, at den ændring af færdselslovens § 119, som er nødvendig som følge af forslaget om ophævelse af sondringen politisager/statsadvokatsager, udformes således, at domsmænd skal medvirke ved behandlingen af sager om ubetinget frakendelse i samme omfang som hidtil. Herudover foreslås det, at færdselslovens § 119 ændres, således at denne bestemmelse indeholder en samlet fremstilling af reglerne om domsmænds medvirken i færdselssager.

Retsplejerådets forslag til en ændret udformning af bestemmelserne om domsmænds medvirken medfører ændringer i §§ 688 og 692 i retsplejelovens kapitel 62 om retternes virkekræds. Flere af de øvrige bestemmelser i kapitel 62 er uden praktisk betydning, ligesom opbygningen af kapitlet må anses for u hensigtsmæssig, idet det ikke tydeligt fremgår, at det er byretterne, der er 1. instans i langt de fleste straffesager. På denne baggrund foreslås en ændret udformning af retsplejelovens kapitel 62.

5.2. Retsplejelovens kapitel 80 og 81

5.2.1. De gældende regler

Retsplejelovens kapitel 81 (§§ 930-939) indeholder en række særregler om en forenklet procesform i politisager. Disse regler tilsigter en hurtig retsforfølgning, men uden at der derved sker en afgørende svækkelse af den retsbeskyttelse, som retsplejeloven yder tiltalte i en statsadvokatsag. Den forenkledte procesform i politisager efter retsplejelovens kapitel 81 har baggrund i, at politisager oftest vedrører enklere hændelsesforløb og forekommer i et sådant antal, at den enkelte dommer vil kunne opnå betydelig erfaring med disse sagers behandling. Hertil kommer, at sanktionerne normalt vil være mindre indgribende end i statsadvokatsagerne. Hovedparten af politisagerne afgøres således med mindre bødestraf.

De enkelte bestemmelser i retsplejelovens kapitel 81 er udførligt omtalt i betænkningen side 94-102, hvortil henvises.

Retsplejelovens kapitel 80 indeholder regler om tiltale og domsforhandling for byret i sager, som påtales af statsadvokaten. Af betydning er navnlig § 925, som hjemler en hurtig og enkel behandling af de statsadvokatsager, hvor tilståelse foreligger. Denne